



Sp. zn.: **11CoCsp/46/2020 - 173**
IČS: **6320200052**

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore **žalobcu Jozefa Simana, nar. [REDACTED]**, trvale bytom [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Združenie na ochranu práv občana - AVES, so sídlom Jána Poničana 9, 841 07 Bratislava, IČO: 50 252 151, proti **žalovanému BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA**, so sídlom 1, Boulevard Haussmann, 75009 Paríž, Francúzsko, reg. č. 542 097 902, konajúceho na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpeného Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s. r. o., so sídlom Ružinovská 42, 821 08 Bratislava, IČO: 36 862 169, **o zaplatenie 3.016,- eur s príslušenstvom**, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5Csp/1/2020-114 zo dňa 17. júla 2020 takto

r o z h o d o l :

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e

1. Okresný súd Brezno (ďalej len „okresný súd“, alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 17. júla 2020 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 3.016,- eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (*I. výrok*) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu (*II. výrok*). Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že predmetom konania začatého dňa 05.01.2020 bolo vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.016,- eur plnením bez právneho dôvodu. Žalobca zdôvodnil žalobu tým, že na základe rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného CETELEM SLOVENSKO, a. s. ako

veriteľa mu bola doručená kreditná karta, ktorou ba čerpal od žalovaného sumu 5.869,- eur. Žalovanému uhradil 9.607,47 eur, rozdiel týchto súm 3.738,47 eur je bezdôvodným obohatením. Žalobcovi mal byť poskytnutý spotrebiteľský úver na kúpu športového tovaru 158,40 eur, pričom v časti C) Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru mal požiadať o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca 700,- eur s vydaním kreditnej karty na jeho meno. Žalobca žiadosť nepodpisal, podpis na zmluve, ku ktorej sa dostal až v konaní okresného súdu sp. zn. 6Csp/3/2019, nebol jeho. Žalobca uviedol, že zmluva nebola uzatvorená riadne a platne, jeho zámerom nebolo takúto zmluvu uzatvoriť. O vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného z úveru vedeného pod registračným číslom 42674031139100 zo zmluvy z 11.04.2009 sa žalobca dozvedel v júli 2019. Vydanie bezdôvodného obohatenia si uplatňuje v rámci plynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby od 05.01.2017 do dňa poslednej úhrady vykonanej 11.02.2019; žaloba je podaná aj v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby. V uvedenom období žalovaný od žalobcu nad rámec prijal plnenie vo výške 3.016,- eur.

1.1 Súd prvej inštancie citoval § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 43a ods. 1, § 43c ods. 1, § 44 ods. 1, 2, § 52 ods. 1, 2, § 451 a § 456 prvej vety Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a uviedol, že má preukázané, že podľa Žiadosti/Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 11.04.2009 č. 2627073 11967032 (ďalej len „žiadosť“) časti „B“ bol spoločnosťou CETELEM SLOVENSKO, a.s., Bratislava (právny predchodca žalovaného) žalobcovi poskytnutý úver na kúpu tovaru vo výške 158,40 eur, ktorý mal splácať v 9 mesačných splátkach po 17,60 eur. Podľa časti C) žiadosti označenej ako Kreditná karta klient požiadal o zaradenie do zoznamu žiadateľov o poskytnutie úverového rámca 700,- eur (21.088,20 Sk) a o jeho poskytnutie a vydanie kreditnej karty na jeho meno. Klient sa zaviazal splácať čerpaný úver a príslušné náklady v pravidelných mesačných splátkach vo výške minimálne 5 % z poskytnutého úverového rámca, ak nebude dohodnuté inak, a to i telefonicky, s termínom splatnosti 10. deň v mesiaci, ak nebolo v časti C) dohodnuté inak. V časti C1) Kreditná karta je uvedená mesačná úroková sadzba od 1,77 %, príklad RPMN (29,25 %) pri ročnej úrokovej sadzbe 21,24 %, úverovom rámci a výške prvého čerpania 700,- eur, pri pravidelnom mesačnom splácaní splátky vo výške 5 % z úverového rámca, bez poistenia. Mesačný poplatok za správu úveru platný pri podpise žiadosti je 1,63 eur. Úroková sadzba je od 21,24 % ročne, jej aktuálna výška je oznámená klientovi listom pri vydaní karty. V žiadosti je žalobca ako klient identifikovaný menom, priezviskom, rodným číslom, číslom OP, adresou trvalého bydliska, tel. číslom. Sú v nej uvedené aj údaje o jeho partnerke, počet detí, spôsob bývania, ako aj údaje o jeho zamestnávateľovi, rok nástupu do práce, pracovné zaradenie, tel. č. zamestnávateľa, čistý mesačný príjem žalobcu aj jeho partnerky a výška nájomného. Miestom spisania je Banská Bystrica, dátum 11.04.2009. Na mieste určenom pre podpis klienta je nečitateľný podpis a nachádza sa tam aj podpis a pečiatka predajcu (spol. EXISPORT). Žalobca v žalobe poprel pravosť jeho podpisu, no nenavrhol vykonať žiadny dôkaz. Na pojednávaní uviedol, že si nepamätá, či to podpisoval, mohol by to byť jeho podpis, teraz sa podpisuje inak. Okresný súd uviedol, že v žiadosti sú uvedené údaje, ktoré nie je možné získať napr. z OP, ale musel ich uviesť samotný žalobca. Preto neuveril jeho tvrdeniu o nepodpísaní žiadosti. Za irelevantnú súd prvej inštancie považoval námietku, že na zmluve o úvere nie je pečiatka a podpis právneho predchodcu žalovaného, pretože išlo o

zmluvného predajcu spoločnosť EXISPORT, ktorej pečiatkou a podpisom zamestnanca je žiadosť opatrená. Z potvrdenia o odfinancovaní peňažných prostriedkov z úverového prípadu č. 42674031139100 vyplynulo, že za obdobie od 22.12.2009 do 27.03.2019 bolo vyčerpaných spolu 5.869,- eur, posledné reálne čerpanie (výber z ATM) bolo dňa 16.07.2016. Podľa potvrdenia o prijatí splátok registrovaných na úverovom prípade č. 42674031139100 za obdobie od 12.01.2010 do 11.02.2019 uhradil žalobca sumu 9.607,47 eur, z toho 3.016,- eur za obdobie od 05.01.2017 do 11.02.2019 (24 x po 116,- eur a 1 x 232,- eur). Žalovaný nepreukázal doručenie dátumom neopatrenej listiny, podľa ktorej mala byť žalobcovi doručená kreditná karta s úverovým rámcom maximálne 1.400,- eur, aktuálnym úverovým rámcom 700,- eur, mesačnou úrokovou mierou 1,89 %, výškou mesačnej splátky 35,- eur a poistením karty a v samostatnej zásielke PIN kód doporučené. Žalobca na pojednávaní uviedol, že mu bola doručená iba kreditná karta a PIN kód k nej.

1.2 Súd prvej inštancie konštatoval, že právny vzťah založený žiadosťou je právnym vzťahom spotrebiteľským. Ide o absolútny obchod, ale s poukazom na § 52 ods. 2 tretiu vetu OZ súd prvej inštancie prednostne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka poukážuc na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3MCdo 14/2014 alebo 8MCdo 13/2014 (konštatujúce, že uvedené ustanovenie síce nadobudlo účinnosť dňom 01.04.2015, ale právny predpis, ktorého je súčasťou nemá prechodné ustanovenia, preto sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred dňom účinnosti uvedenej právnej úpravy). Vychádzajúc z časti C1) žiadosti o výške úroku od 1,77 % (z neho vychádzal aj príkladný výpočet RPMN) a listiny doloženej žalovaným (ktorý nepreukázal jej doručenie žalobcovi) bola výška úrokovej sadzby 1,89 % mesačne. Sú v nej uvedené dve výšky úverového rámca, čo spôsobuje pochybnosti o skutočnej výške poskytnutého úveru. Listina neobsahuje údaj o RPMN ani o jej priemernej hodnote, ktoré sú obligatónnymi náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 4 ods. 2 zák. č. 258/2001 Z. z. Zmenu týchto údajov oproti údajom uvedeným v žiadosti je potrebné chápať ako odmietnutie pôvodného návrhu a predloženie nového návrhu na uzavretie zmluvy podľa § 44 ods. 2 prvej vety OZ. Žalovaný nepreukázal prijatie a akceptáciu nového návrhu žalobcom v zmysle § 43a a nasl. OZ. Súd prvej inštancie uzavrel, že nedošlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Navyše listinu obsahujúcu podstatné náležitosti zmluvy by bolo možné považovať za jej súčasť len ak by obsahovala podpisy všetkých zmluvných strán. Osobitný kontraktačný proces odlišný od bežného uzavretia zmluvy môže ustanoviť zákon, nie dohoda strán.

1.2.1 Okresný súd zdôraznil, že právny predchodca žalovaného žalobcovi žiadosťou vnútil aj iný úkon než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére žalobcovho záujmu (získanie úveru na nákup tovaru). Obsah žiadosti nezodpovedá bezpodmienečnej individualizácii záväzkového vzťahu v zmysle § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z. Listina obsahuje iba žiadosť klienta svedčiacu o možnosti zmluvných strán dohodnúť sa na úverovej zmluve a poskytnutí úverového rámca. Konanie právneho predchodcu žalovaného, ktorý do jednej úverovej zmluvy včlenil aj klauzulu o poskytnutí ďalších osobitných finančných prostriedkov v závislosti od nejakých budúcich okolností okresný súd hodnotil ako nekalú obchodnú praktiku nepoživajúcu v právnom štáte právnu ochranu. Žalobca bol podpisom žiadosti do

zoznamu žiadateľov zaradený automaticky, nemal možnosť svoje zaradenie odmietnuť.

1.2.2 K námietke premlčania vznesenej žalovaným okresný súd uviedol, že žaloba bola podaná na okresnom súde 05.01.2020 a žalobca si uplatnil bezdôvodné obohatenie za tri roky späť, teda od 05.01.2017. Pri posudzovaní subjektívnej premlčacej lehoty okresný súd zdôraznil, že oprávnený sa dozvie o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil vtedy, keď zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, teda keď nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného bez ohľadu na to, že sa o týchto skutočnostiach mohol dozvedieť aj skôr (uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo 163/2018 z 22.05.2019). Subjektívna premlčacia doba nemôže pri bezdôvodnom obohatení začať plynúť skôr, než vznikne právo na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa týka. Za logické súd prvej inštancie označil, že ak by žalobca v čase poslednej platby vedel, že ide o bezdôvodné obohatenie, platbu by nevykonal. Vychádzal z rozsudku okresného súdu č. k. 6Csp/3/2019-386 z 10.09.2019, právoplatného 22.11.2019, z ktorého vyplynulo, že zmenou žaloby z 10.09.2019 sa žalobcovia (jedným z nich bol aj žalobca v tomto konaní) domáhali okrem iného určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského revolvingového úveru č. 42674031139100 z titulu zmluvy o revolvingovom úvere z 11.04.2009; zmena nebola pripustená pre hospodárnosť konania. V uvedenom konaní bol súdu v júli 2019 doručený návrh na zmenu žaloby, ktorým sa žalobcovia domáhali vydania bezdôvodného obohatenia týkajúceho sa aj revolvingového úveru č. 41674031139100, keď vychádzali z predpokladu, že úverový vzťah uzavretý na základe zmluvy z roku 2015 bol pokračovaním úverového vzťahu č. 41674031139100 z predchádzajúceho obdobia. Z dôvodu skutkových zistení, že ide o dva rôzne úverové vzťahy zobrali žalobcovia žalobu v časti bezdôvodného obohatenia týkajúceho sa úverového vzťahu č. 41674031139100 späť a konanie bolo zastavené. Okresný súd potom označil za logické, že v tomto súdnom konaní si žalobca uplatnil nárok nielen v objektívnej trojročnej, ale aj v subjektívnej dvojročnej dobe, keď sa o bezdôvodnom obohatení dozvedel najskôr po 11.02.2019 (posledná platba), odkedy od podania žaloby 05.01.2020 dva roky neuplynuli a uplatnil si platby za tri roky späť od podania žaloby.

1.2.3 V závere rozsudku súd prvej inštancie konštatoval, že aj v prípade preukázania uzatvorenia platnej zmluvy by táto neobsahovala ročnú úrokovú sadzbu, ročnú percentuálnu mieru nákladov ani jej priemernú hodnotu, preto by sa úver považoval za bezúročný a bez poplatkov a žalovaný by mal nárok na vrátenie iba tých finančných prostriedkov, ktoré žalobcovi skutočne poskytol.

1.3 O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) a žalobcovi ako strane v konaní úspešnej v celom rozsahu priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému. O výške náhrady účelne vynaložených trov konania bude podľa § 262 ods. 2 C. s. p. rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f), h) C. s. p. Navrhol zmenu rozsudku súdu prvej inštancie odvolacím súdom v podobe zamietnutia žaloby, príp. zrušenia a vrátenia veci okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie uplatniac si nárok na náhradu trov konania.

2.1 Nesprávnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie a nesprávne právne posúdenie (neaplikáciu príslušných ustanovení OZ o vzniku zmlúv) žalovaný (ďalej aj „odvolateľ“) videl v tom, že na základe zmluvy z 11.04.2009 označenej ako Žiadosť/Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru bol žalobcovi poskytnutý spotrebiteľský úver 158,40 eur a revolvingový úver s výškou úverového rámca 700,- eur. V zmysle bodu I.-4. Všeobecných úverových podmienok žalovaného pre poskytnutie spotrebiteľského úveru (ďalej aj „VÚP“) bol návrh na uzavretie zmluvy určený žalovanému - VÚP sú výzvou neurčitému počtu osôb na podanie návrhu na uzavretie zmluvy. Klient bol povinný vyplniť žiadosť o poskytnutie spotrebiteľského úveru na príslušnom formulári CETELEM-u, ktorá sa po jej riadnom vyplnení, označení dátumom a podpísaní klientom stala návrhom na uzavretie zmluvy. Podľa bodu IV.-1.-1. VÚP okamihom vzniku zmluvy o úvere je odoslanie oznámenia o prijatí žiadosti o poskytnutí úverového rámca adresovaného klientovi, s ktorým bola žalobcovi súčasne zaslaná kreditná karta. Jej doručenie preukazuje čerpanie peňažných prostriedkov žalobcom. Skutkové tvrdenie súdu prvej inštancie, že žalovaný nepreukázal doručenie resp. aspoň odoslanie tejto listiny žalobcovi preto neobstojí. V oznámení o zaslaní kreditnej karty predloženom žalovaným je prázdny rámček, v ktorom bola kreditná karta nalepená. Písomný návrh žalobcu na uzavretie zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere bol žalovaným prijatý písomne. Čerpanie úveru z kreditnej karty žalobcom počas takmer 5 rokov bolo na jeho osobnej a vážnej vôli. Nemôže preto obstať tvrdenie o vnútení tohto právneho úkonu. Súd prvej inštancie vec potom nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o vzniku zmlúv; odvolateľ citoval z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43Co/7/2019 zo 17.10.2019.

2.2 Nesprávnosť právneho posúdenia veci žalovaný videl aj vo vyhodnotení podstatných náležitostí zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere s odkazom na § 3 ods. 6 a ods. 8 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu podpisu zmluvy (ďalej aj „ZoSÚ“). Uviedol, že povinnosť informovať žalobcu o výške úverového rámca je v úverovej zmluve splnená. Zmluva obsahuje aj mesačnú úrokovú sadzbu od 1,77 % a v oznámení o zaslaní kreditnej karty 1,89 %, príklad výpočtu RPMN s uvedením RPMN 21,24 %. Spotrebiteľ a informoval aj o postupe a spôsobe zániku alebo ukončenia zmluvy v súlade s § 3 ods. 6 ZoSÚ; citoval z časti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Co/164/2017-237 týkajúcej sa určenia RPMN v revolvingovom úverovom vzťahu. Uviedol, že podľa § 4 ods. 3 písm. a) ZoSÚ je zmluva o revolvingovom úvere platná aj pri nesplnení podmienok podľa ods. 2 písm. a), b), d) až j), k), l) ZoSÚ, ak na jej základe bol spotrebiteľovi poskytnutý úver a spotrebiteľ ho začal čerpať. Zmluva je teda platným právny úkonom.

Právny záver súdu prvej inštancie o neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere preto nie je správny. Keďže podľa článku IV.-3.1. a III.-4.-1. VÚP každá mesačná splátka hradená žalobcom pozostávala z príslušnej časti úverovej istiny, úrokov, poistného a prípadných ďalších poplatkov spojených s úverom, v prípade záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru žalobcovi mohol byť s prihliadnutím na vznesenú námietku premlčania priznaný len nárok na zaplatenie peňažnej čiastky vypočítanej ako súčet úrokov a ďalších poplatkov spojených s úverom, zahrnutých v mesačných splátkach za obdobie posledných dvoch resp. troch rokov pred podaním žaloby na súde, skutočne uhradených žalobcom v prospech žalovaného. Nemohol mu byť priznaný nárok na vrátenie časti úverovej istiny zahrnutej v príslušných mesačných splátkach uhradených v prospech žalovaného; citoval z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 13Co/579/2014-120 zo dňa 29.05.2015.

2.3 Nesprávne právne posúdenie veci videl odvolateľ aj v aplikácii v ustanovení o premlčaní. Ak žalobca tvrdil, že čerpanie revolvingového úveru nebolo v sfére jeho záujmu, kreditná karta mu bola vnútená a nemal o ňu záujem, potom mal počas každého čerpania preukázateľnú vedomosť o čerpaní na základe neplatného právneho úkonu, teda o tom, že plní v prospech žalovaného bezdôvodne. Subjektívna premlčacia doba začala plynúť pri každej splátke žalobcu v prospech žalovaného osobitne. Pri plnení jednotlivých splátok žalobca vedel, akú výšku uhrádzal a kedy uhradil istinu. Aktuálna výška úverového rámca, vyčerpaná suma aj výška mesačnej splátky boli zrejmé z pravidelne zasielaných výpisov z účtu. Žalobca podal žalobu 07.01.2020 a nemá nárok na vrátenie splátok uhradených pred viac ako dvoma rokmi pred podaním žaloby, t. j. pred 07.01.2018.

3. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril (§ 373 ods. 3 C. s. p.).

4. Na základe odvolania podaného včas stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 C. s. p.) krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.) vec prejednal v rozsahu určenom ustanovením § 379 C. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. a contrario za použitia § 177 ods. 2 písm. c) C. s. p.. Z dôvodu, že odvolací súd je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa pri posudzovaní sporu zaoberal len námietkami, uvedenými v odvolaní a procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní (ne)došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 380 ods. 2 C. s. p.). Dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, preto rozsudok okresného súdu s poukazom na § 387 ods. 1, 2 C. s. p. ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa v zásade stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie, ktoré je logické a presvedčivé, odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p.. Na zdôraznenie správnosti rozsudku okresného súdu a vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s tvrdeniami žalovaného v odvolaní odvolací súd dopĺňa ďalšie dôvody.

5. Žalovaný tvrdil existenciu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), h) C. s. p.

5.1 Odvolacie námietky týkajúce sa vád v skutkových zisteniach súdu prvej inštancie sa môžu prejavíť v nesprávnom hodnotení dôkazov, ktoré vyústilo do nesprávnych skutkových zistení (§ 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.).

5.2 Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 zo dňa 26. februára 2010). Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval (citované z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 MCdo 4/2009).

6. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu nezistil nesprávne skutkové ani právne závery súdu prvej inštancie týkajúce sa procesu uzatvárania zmluvy o spotrebiteľskom úvere (spotrebiteľský charakter právneho vzťahu strán sporu spochybnený nebol). Ak by bol žalobca navrhovateľom právneho úkonu akceptujúcim výzvu žalovaného na podanie návrhu na uzavretie zmluvy ako tvrdí odvolateľ, návrh na uzavretie zmluvy by potom obsahoval náležitosti vyžadované žalobcom, ktoré by žalovaný akceptoval alebo neakceptoval. Ani označenie žalobcu pojmom klient nenasvedčuje, že je navrhovateľom právneho úkonu - zmluvy. Z vykonaného dokazovania tiež nesporne vyplýva, že formulár Žiadosť/Zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru bol vyhotovený (predtlačený) žalovaným a poskytnutý žalobcovi k podpisu v deň 11.04.2009, kedy si zakupoval tovar v predajni EXISPORT v Banskej Bystrici. Nesporné bolo, že žalobca chcel v tejto predajni zakúpiť bližšie nekonkretizovaný tovar a jeho kúpnu cenu uhradiť z úveru označeného v tejto písomnosti v časti B) ako klasický úver. V časti C1) označenej ako Kreditná karta, umiestnenej pod časťou B), je iba zmienka o mesačnej úrokovej sadzbe od 1,77 % a príklad výpočtu RPMN a údaj o úrokovej sadzbe od 21,24 % ročne s uvedením, že jej aktuálna výška je klientovi oznámená listom na jeho adresu pri vydaní karty, ako zistil okresný súd. Z takejto štruktúry zmluvy (časť B) aj úvodná časť C1) je obsiahnutá v jej ľavom stĺpci, pod ktorým je dátum vyhotovenia) pre bežného spotrebiteľa sústredeného na úver čerpaný na kúpu konkrétneho tovaru nevyplýva, že ide o dva odlišné finančné inštitúty a dva obsahovo odlišné úvery. Bližšie údaje týkajúce sa poskytnutia spotrebiteľského úveru formou kreditnej karty sú potom uvedené v pravom orámovanom stĺpci tohto tlačiva na tmavom podklade (podľa fotokópie, ktorá bola oboznámená súdom prvej inštancie). Formulár neobsahuje dve samostatné rubriky obsahujúce dátum a miesto vyhotovenia a podpisy veriteľa a dlžníka, zvlášť pre úver na financovanie kúpy tovaru a zvlášť pre úver poskytnutý kreditnou kartou. Vychádzajúc z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje

so záverom, že sporný právny úkon bol inkorporovaný do iného právneho úkonu ako pridružený zmluvný vzťah k úveru poskytovanému na kúpu tovaru, čo je v spotrebiteľskom práve neakceptovateľný spôsob. Tento záver odporuje tvrdeniu odvolateľa, že navrhovateľom právneho úkonu bol žalobca (ktorý si kupoval tovar a na jeho kúpu chcel čerpať úver). Odoslaním oznámenia o prijatí návrhu na uzavretie zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere žalovaný iba precizoval napr. nejasné dojedanie o úrokovej sadzbe (jej uvedenie údajom *od 1,77 % mesačne* je nejasné a nezrozumiteľné, rovnako je nejasný údaj o úrokovej sadzbe *od 21,24 % ročne*). Vzhľadom na tieto rozdielnosti medzi návrhom zmluvy a listinou, ktorá mala byť jeho akceptáciou súd prvej inštancie dospel k správneému záveru, že zmenu týchto údajov oproti údajom uvedeným v žiadosti je potrebné chápať ako odmietnutie pôvodného návrhu a predloženie nového návrhu na uzavretie zmluvy podľa § 44 ods. 2 prvej vety OZ. Žalovaný potom nepreukázal prijatie a akceptáciu nového návrhu žalobcom v zmysle § 43a a nasl. OZ.

7. Vzhľadom na neplatnosť úverovej zmluvy sa odvolací súd nebude nadbytočne vyjadrovať k jej obsahovým náležitostiam ani k posúdeniu jej platnosti pri nesplnení podmienok §-u 4 ods. 2 a 3 ZoSÚ.

8. Premlčanie (*inveteratio*) je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého nárok možno odvrátiť námietkou premlčania. Použitie tohto spôsobu obrany má za následok zánik nároku patriaceho k obsahu práva. Súd sa môže zaoberať vznesenou námietkou premlčania bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva veriteľa. Vzhľadom na odvolacie tvrdenia žalovaného odvolací súd zdôrazňuje, že premlčaním (na rozdiel od preklúzie) právo samo osebe nezaniká, len sa oslabuje v tej zložke, ktorá predstavuje nárok. Subjektívne právo aj po aplikácii námietky premlčania trvá ďalej vo forme naturálneho záväzku, ktorého uplatniteľnosť je ale obmedzená na dobrovoľné splnenie povinným subjektom. Žalobca preto mohol dobrovoľne plniť žalovanému aj premlčaný (naturálny) záväzok.

9. Pri premlčaní práva na vydanie bezdôvodného obohatenia zákon ustanovuje kombinované premlčacie doby, a to subjektívnu dvojročnú a objektívnu trojročnú, v prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia desaťročnú. Odlišný a na sebe nezávislý je začiatok, priebeh ich plynutia aj ich skončenie. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť.

9.1 Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. V prípade absolútne neplatného právneho úkonu bezdôvodné obohatenie z neho získané vzniká od samého vzniku právneho úkonu. Pri relatívne neplatnom právnom úkone možno o bezdôvodnom obohatení hovoriť až od okamihu úspešného dovolania sa relatívnej neplatnosti (keď prejav oprávneného došiel druhému účastníkovi právneho úkonu). Ak sa plnenie bez právneho dôvodu poskytuje postupne po častiach, objektívna premlčacia doba začína plynúť pri každej z nich osobitne v okamihu, kedy k plneniu došlo. To znamená, že každá z čiastkových platieb plnených bez právneho dôvodu má svoj samostatný „právny osud“, premlčuje sa samostatne (rozsudok Najvyššieho

súdu ČR zo 14. decembra 2006, sp. zn. 33 Odo 52/2005).

9.2 Pri posudzovaní začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné vychádzať zo skutočnej, nie z predpokladanej vedomosti oprávneného o tom, že na jeho úkor k získaniu bezdôvodného obohatenia došlo a kto ho získal. Touto vedomosťou § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemieni znalosť právnej kvalifikácie, ale skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 3433/2008). Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby možno spájať s okamihom, v ktorom si žalobca musel byť vedomý toho, že bez existujúceho právneho dôvodu plnenia previedol na účet žalovaného vyššiu čiastku (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 33Cdo 222/2012). Významné nie je, či oprávnený subjekt má také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť tieto skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva podľa ktorej plnil, je neplatná. Nejde o vedomosť právnej kvalifikácie podľa § 107 Občianskeho zákonníka, ale o znalosť skutkových okolností, z ktorých možno zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie vyvodiť. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o získaní tohto bezdôvodného obohatenia dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti prípadne aj skôr. Oprávnený sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného (rozsudok NS ČR sp. zn. 30Cdo 2758/2006).

10. Odvolateľ spochybnil počiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty žalobcu zistený súdom prvej inštancie. Zo samotnej skutočnosti, že žalobca čerpal finančné prostriedky kreditnou kartou, o ktorej tvrdil, že mu bola nanútená, nemožno podľa odvolacieho súdu bez ďalšieho vyvodiť jeho vedomosť o vzniku bezdôvodného obohatenia. V situácii spotrebiteľských právnych vzťahov a vývoja spotrebiteľského práva je potrebné pri skúmaní existencie vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia a o tom, kto za neho zodpovedá hodnotiť všetky okolnosti prípadu, v súdnom spore so zdôraznením okolností uzatvárania zmluvy. Žalobca sa dostavil do predajne prioritne a cielene za účelom nákupu tovaru, ktorého kúpnu cenu chcel splácať finančnými prostriedkami poskytnutými na základe úverovej zmluvy. Ako bolo uvedené vyššie, jej súčasťou boli aj zmluvné ustanovenia o kreditnej karte. Tieto dva právne úkony neboli dostatočne v zmluve rozlíšené. Žalobca svojím podpisom opatril jednu rubriku. Kreditná karta mu bola právnym predchodcom žalovaného zaslaná až neskôr. Žalovaný na pojednávaní uviedol, že *kreditná karta mu prišla poštou do schránky a aj PIN kód..... keď minie nejaké peniaze, že ich tam aj vráti*. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo, že skutočne žalobca financie prostredníctvom kreditnej karty čerpal a následne ich aj vracal, s čím prestal, ako sám uviedol, z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov a po porade so svojím zástupcom po februári 2019. V roku 2019 bol žalobca stranou v obdobnom súdnom konaní, kde získal informácie o podstate úverových spotrebiteľských právnych vzťahov. Najvyšší súd ČR v rozhodnutí sp. zn. 28Cdo 1065/2012 konštatoval, že v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatnej zmluvy je rozhodujúci subjektívny moment, keď oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno odvodiť, že zmluva, z ktorej sa plnilo, je neplatná. Nie je významné, či má tento subjekt také právne znalosti, aby bol subjektívne schopný posúdiť uvedené skutkové okolnosti a zistiť, že zmluva, podľa ktorej plnil, je neplatná. Významným momentom teda môže byť aj rozhodnutie, ktorým bola v inom konaní deklarovaná neplatnosť zmluvného vzťahu medzi účastníkmi. Tvrdenie žalobcu, že žiadosť obdržal až v inom súdnom konaní,

žalovaný nespochybnil. Až po oboznámení jej obsahu mohol žalobca zistiť, v spojení s iným prebiehajúcim súdnym konaním, skutkové okolnosti svedčiace o neplatnosti zmluvy o kreditnej karte a o vzniku bezdôvodného obohatenia. Skutočnosť, že zmluvu je možné považovať za neplatnú, je z pohľadu bezdôvodného obohatenia skutkovou okolnosťou rozhodujúcou pre počiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby (ak osoba neznalá práva a právnej úpravy procesu vzniku zmlúv považuje absolútne neplatný právny úkon za platný, plní svoje práva a povinnosti z neho).

11. Keďže je nadbytočné preskúmať neplatný právny úkon z hľadiska jeho obsahových náležitostí za účelom zistenia, či úver bol bezúročný a bez poplatkov, odvolacia námietka týkajúca sa nemožnosti priznania vrátenia časti úverovej istiny zahrnutej v príslušných mesačných splátkach uhrádzaných žalobcom je irelevantná.

12. Odvolateľ napadol odvolaním celý rozsudok, teda aj výrok o trovách konania, hoci konkrétne odvolacie dôvody voči tejto časti rozsudku neuviedol. Ide o výrok závislý od rozhodnutia vo veci samej (§ 379 písm. a) C. s. p.), preto ho odvolací súd preskúmal a po zistení jeho vecnej správnosti potvrdil (§ 387 C. s. p.).

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v odvolacom konaní v plnom rozsahu úspešný a vzniklo mu proti žalovanému právo na náhradu trov odvolacieho konania. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobcovi v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, odvolací súd mu preto ich náhradu nepriznal.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho Krajského súdu v Banskej Bystrici pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie :

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces

(§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

V Banskej Bystrici dňa 29. októbra 2020

JUDr. Jana Halušková
predsedníčka senátu
(sudkyňa spravodajkyňa)

JUDr. Renáta Deáková
sudkyňa

JUDr. Jozef Zlocha
sudca